Ensemble Schermer-Beemster

Aardkundige waarden Schermer-Beemster

Het ensemble Schermer-Beemster bestaat hoofdzakelijk uit vlaktes van getijdenafzettingen en zee- en meerbodemafzettingen met daartussen hoger gelegen omdijkte, deels ontgonnen veenvlaktes met petgaten, al dan niet bedekt met klei en/of zand.
Feitelijk bestaat het ensemble uit de droogmakerijen Beemster (oostelijk, drooggemalen in 1612 en 3,8 meter onder NAP) en de Schermer (westelijk, drooggemalen in 1635 en 3,7 meter onder NAP) met zeekleigronden, gescheiden door het hoger gelegen omdijkte veenpolderlandschap van de polder Mijzen en de Eilandspolder.

Het ensemble heeft lang deel uitgemaakt van het Beemstersysteem, een sedimentatiebekken met een zeegat vermoedelijk nabij Uitgeest. Dit systeem was verantwoordelijk voor aanvoer van de oudere zeeklei- en zandafzettingen (Laagpakket van Wormer) die nu in de droogmakerijen Beemster en Schermer aan de oppervlakte liggen. Dit getijdenbekken hield zo'n 5500 jaar geleden op te bestaan, waarna een rustiger sedimentatiemilieu ontstond. Aardkundige verschijnselen als kreekruggen en kommen ontbreken en de textuur van de afzettingen wordt zwaarder met zeeklei, toenemend in zuidoostelijke richting (Waterland), vaak in een brakwater milieu.
Tussen deze droogmakerijen liggen de resten van het oude veenlandschap (sterk ingeklonken), als hoger gelegen omdijkte 'eilanden' (om het grondwaterpeil hoog te houden) in een omgeving van laaggelegen drooggemalen meren en veenplassen. Het hoogteverschil kan enorm zijn, tot wel vier meter.

Bijzondere aardkundige verschijnselen zijn onder meer:
• Het voormalige veenschiereiland polder Mijzen, een relatief hooggelegen oude veenpolder, en de polders Kruisoord, Beemster en Bovenland.
• Actieve laagveenvorming (drassig weiland) in Eilandspolder.
• Afwisseling van hooggelegen voormalige veenpolders en laaggelegen droogmakerijen (3,5 tot 4 meter onder NAP).
• Haakwallensysteem, nabij De Omval (Alkmaar)
• Voormalig veeneiland (erosierest) nabij de Matten in de Schermer.
• Zeggeveen in natuurlijk milieu treffen we aan nabij Korsloot (Beets-West), Beetskoog (Beets), Kleine Koog (Beets-Zuid) en nabij Heitje van Katham (Volendam).

Meer informatie over aardkundig erfgoed in Noord-Holland vindt u hier.